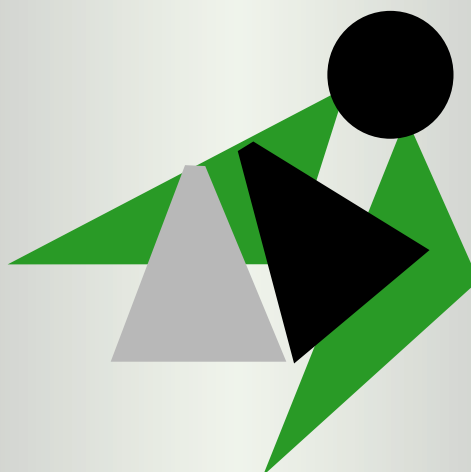

En aktiv arbetsmarknadspolitik för den äldre befolkningen

Åbo, 12-13 augusti 1999

På den kongress som hölls i Åbo granskades hur man skall utveckla, genomföra och utvärdera "aktiva" åtgärder och en "integrerad" handlingsstrategi för den äldre arbetskraften. Den två dagar långa kongressen ordnades då Finland var EU:s ordförandeland. I kongressen deltog representanter för olika europeiska institutioner, företrädare för medlemsstaternas regeringar, företrädare för arbetsmarknadsparterna samt forskare inom arbetsliv och ekonomi, totalt cirka 140 personer.

Med stöd av erfarenheter från olika länder inom EU försökte man på kongressen komma fram till strategier som är effektivare än tidigare med tanke på den äldre arbetskraften. Programmet var uppbyggt kring grundpelarna för EU:s sysselsättningspolitik. Det mest centrala som kom fram var att både män och kvinnor måste kunna sysselsättas bättre och bli bättre integrerade i arbetet. Finlands nationella program för de äldre poängterar den roll som många olika sektorer och intressegrupper tillsammans spelar när det gäller att utveckla aktiva strategier. I enlighet med denna princip hade också kongressarrangörerna valts så att de representerade sektorer som i väsentlig grad inverkar på arbetstagarnas framtidsutsikter, nämligen hälsovården, utbildningen, pensionssystemet och sysselsättningen. En av huvudfrågorna var att undersöka hur man lyckats koordinera nyckelfaktorerna inom dessa sektorer för att finna mera övergripande handlingsmetoder både på den allmänna politiska nivån och på den nivå som gäller enskilda företag och arbetsplatser.

SLUTSATSER

Det viktigaste som framkom när det gäller äldre arbetstagares framtid i arbetslivet var följande:

- För att äldre arbetstagares möjligheter skall förbättras är det bråttom att omvärdera modellerna för tidig pensionering; man måste i alla fall också värna om välbefinnandet för de arbetstagare som löper särskild risk att åsidosättas i arbetslivet.
- Bättre sysselsättning av och för äldre arbetstagare kräver aktivitet i arbetslivets alla faser.
- Aktiva åtgärder bör förebygga att sysselsättningsproblem som hör samman med åldern uppkommer genom att bidra till att minska riskerna redan i ett tidigt skede i arbetslivet.
- Många av dagens äldre arbetstagare har brister i sitt yrkeskunnande. För att avhjälpa detta behövs särskilda åtgärder. Problemet bör angripas på två olika sätt, dels bör man sträva efter att förbättra förutsättningarna för sysselsättning under hela arbetslivet och dels bör man beakta de speciella risker och problem som vissa äldre arbetstagare har.
- Särskilda åtgärder, bland annat möjligheterna att bli företagare, är också nödvändiga och effektiva för att äldre arbetslösa skall få bättre utsikter till sysselsättning.
- Det är nödvändigt och möjligt att systematiskt koordinera åtgärder både i fråga om enskilda företag och på allmän politisk nivå. Allmänna insatser och åtgärder som gäller enskilda arbetsplatser måste samordnas noggrant, och företagets egna åtgärder måste

länkas ihop med de offentliga socialskydds-, utbildnings- och omsorgstjänsterna på lokal nivå.

- Hur effektiva åtgärderna blir beror på om arbetstagarna tas med i åtgärderna från första början, inte endast som sakkunniga i den egna branschen utan också för att genomföra övergripande åtgärder på arbetsplatserna.
- Utvärderingen är svår, men den behövs för att utveckla vidare effektiva åtgärder och för att icke-önskvärda följder skall kunna undvikas. Den ekonomiska utvärderingen har varit av liten omfattning, men forskning behövs också mera allmänt som stöd när politiken skall utvecklas och omsättas i praktiken.
- Befolkningsförändringarna är snabba både på arbetsplatserna och i samhället i ett vidare perspektiv. Nu behövs metoder

EUROPEISKA FONDEN

för förbättring av levnads- och arbetsvillkor

med vilka man nationellt, lokalt och på arbetsplatsnivå kan följa upp förändringarna i de handlingsmönster som tillämpas. Då skall man beakta effekterna inte bara på den äldre arbetskraften utan också på solidariteten mellan könen.

Regeringarna och arbetsmarknadsparterna i Europeiska unionens medlemsstater har börjat rikta om sina insatser för de äldre arbetstagarna. Problem med finansieringen av pensionerna är att vänta, eftersom folk går i pension så tidigt. Centrala frågor är om arbetskraften är konkurrenskraftig och om den är tillräcklig. Å andra sidan har de arbetstagare som passerat arbetslivets middagshöjd allt tydligare insett att deras förutsättningar att få arbete måste förbättras och att också de äldre måste få avancera i sitt arbete utan diskriminering och andra hinder som har med åldern att göra. Olika allmänna åtgärder och också åtgärder som rör enskilda arbetsplatser har tagits i bruk med bättre sysselsättning som mål. Den äldre arbetskraften har sporrats att stanna kvar i arbetslivet. När det gäller reformer och ny praxis kan alla länder inte hålla samma takt, och kunskap om hur effektiva de olika åtgärdernas effekt har saknats.

En stor utmaning för det nya decenniet är att den nuvarande trenden med pensionering och åsidosättande på arbetsmarknaden skall ersättas av strategier som förbättrar de äldre arbetstagarnas sysselsättningsutsikter. Detta förutsätter ett mångfasetterat och koordinerat tillvägagångssätt, där det krävs insatser av regeringarna, och i synnerhet av arbetsmarknadsparterna och av arbetstagarna själva. Det finns redan tecken på förändringar och på att man tagit itu med de nödvändiga insatserna. En betydande investering i den äldre arbetskraften kräver i alla fall både att den politiska inriktningen ändras radikalt och att nya begrepp och nya attityder skapas.

En fullständig redogörelse för kongressen finns att få på fondens webbsidor. Adressen är www.eurofound.ie

For more than 20 years, the European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions has advised the European institutions, national governments and the social partners on issues confronting European society, including employment, health and well-being, social cohesion, equal opportunities, participation and sustainable development.

The Foundation website at www.eurofound.ie makes publications and news on these issues widely available to the public.

Free publications can be downloaded directly from the website and priced publications can be ordered on-line. They can also be ordered from your usual bookshop, or from one of the sales agents of the Office for Official Publications of the European Communities (addresses available at www.eurofound.ie).

The Information Centre of the Foundation responds to enquiries (e-mail: info@eurofound.ie). A free newsletter is published ten times a year.

PUBLIKATIONER I ÄMNET

Äldre i arbetslivet

Managing an Ageing Workforce: A Guide to Good Practice

Alan Walker
1999 - 24 pp
DE, EN, ES, FI, FR
www.eurofound.ie

Combating Age Barriers in Employment. A European Portfolio of Good Practice

Alan Walker, Philip Taylor
1998-220pp
EN
kat.nr. SX-05-97-454-*
pris: EUR 30

Combating Age Barriers in Employment: European Research Report

Alan Walker
1997 - 160 pp
DE, EN, FR
kat.nr. SX-05-97-446-*
pris: EUR 25

Bekämpning av åldersgränser på arbetsmarknaden: sammanfattning av en forskningsrapport

Alan Walker
1997 - 40pp
DA, DE, EN, ES, FI, FR, GR, IT, NL, PT, SV
www.eurofound.ie

Experience, Skill and Competitiveness: The Implications of an Ageing Population for the Workplace

Maggie Pearson
1996 - 76pp
EN, FR
kat.nr. SY-93-96-944-*
pris: EUR 8.50

Äldre i samhället

Who will care? Future Prospects for Family Care of Older People in the European Union

Anne Salvage
1995 - 98 pp
EN, FR
kat.nr. SY-92-95-142-*
pris: EUR 8.50

Working and Caring: Developments at the workplace for family carers of disabled and older people

Judith Philips
1996 - 64pp
EN, ES, FR
kat.nr. SY-93-96-936-*
pris: EUR 11.50

Family Care of Dependent Older People in the European Community

Hannelore Jani-Le Bris
1993 - 200pp
DE, EN, ES, FR, IT
kat.nr. SY-80-93-226-*
pris: EUR 20

Närmare uppgifter om denna folder ges av

Teresa Renehan
Informatör
Europeiska fonden för förbättring av levnads- och arbetsvillkor
Wyattville Road
Loughlinstown
Co Dublin
Ireland
Tfn +358 1 2043 100
Fax +358 1 2826 456
E-post: teresa.renehan@eurofound.ie

BYRÅN FÖR EUROPEISKA GEMENSKAPERNA
OFFICIELLA PUBLIKATIONER

L- 2985 Luxembourg